

UKM 08/15 Søndag er gudstjenestedag!

Visjonsdokumentet for Den norske kirke (Dnk) i perioden 2015-2018 har som et av sine fire hovedpunkt: "Gudstjenestelivet blomstrer". Ungdommens Kirkemøte (UKM) 2015 mener at det er et stykke igjen før denne visjonen er virkeliggjort i kirken vår. Både antall gudstjenester og deltakere på gudstjenestene har gått ned de siste årene. Kirken har en stor utfordring. Dersom alle som i spørreundersøkelser uttrykker en kristen tro hadde gått på gudstjeneste, ville snittet være 600-1000 deltakere på hver gudstjeneste. Nå ligger gjennomsnittet på 98. Hvorfor er det slik at mange i Norge sier at de har en kristen tro, men likevel ikke kommer på gudstjeneste?

Debatten om søndagsåpne butikker viser at det er et engasjement i Norge mot at søndagen skal bli en dag som er lik alle de andre dagene i uken. I den kristne tradisjonen har søndagen vært helligdag, hviledag og gudstjenestedag. UKM 2015 vil sette lys på hvordan kirken kan gjøre gudstjenesten til et selvfølgelig søndagsvalg.

1. Søndag: en annerledesdag

Ungdommens kirkemøte 2015 stiller seg bak Kirkemøtets ¹ uttalelse om søndagsåpne butikker, vedtatt i Kirkemøtet 14. april 2015. UKM 2015 ønsker at søndagen skal fortsette å være en annerledesdag. Vi mener søndagen som en annerledes dag er en viktig av del av vår kristne og humanistiske kulturarv. Dette ønsker vi at skal ivaretas ved å skjerme søndagen som en hviledag.

Søndagen er en viktig dag for ungdom. UngData 2014 og Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2014 ² viser at en stor andel av unge mennesker i dag opplever psykiske plager og lidelser som gjør hverdagen vanskeligere å mestre. Regjeringens forslag legger opp til at ungdom skal få økt mulighet til å arbeide på søndagene. UKM 2015 ønsker ikke at ungdom skal ha enda en dag med press til å arbeide og krav til å prestere. Søndagen må i størst mulig grad gi et pusterom. En felles hviledag bidrar til å ivareta en god psykisk helse. Ved å beholde søndagen som felles fridag, legger samfunnet bedre til rette for frivillig arbeid i og utenfor kirken, gudstjenestefeiring og annet engasjement. Dette er gode verdier som må tas vare på.

UKM 2015 ber Regjeringen om ikke å fremme forslaget om søndagsåpne butikker i Stortinget.

2. Søndag - en gudstjenestedag

Hvorfor vil vi at flere skal delta på gudstjeneste?

Gudstjeneste på søndag bør være et naturlig element i helgen. I en tid hvor individualismen er sterk, kan kirken være en motkultur som inviterer til fellesskap. Hvordan skal dette gjøres på en måte som både ivaretar den enkeltes behov for gode grenser, og samtidig behov for fellesskap og nærhet? Det kan vi bare finne ut ved å utforske det sammen.

¹ <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/aktuelt/kirkemotet-nei-til-sondagsapne-butikker/>

² Studentenes helse- og trivselsundersøkelse: http://www.vtbergen.no/wp-content/uploads/2013/10/VT0614_6214_SHoT2014.pdf UngData: <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/NOVA/Publikasjoner/Rapporter/2015/Ungdata.-Nasjonale-resultater-2014>

I kirken er søndag oppstandelsesdagen og en dag for feiring og fest. Som kristne er vi alle lemmer på Jesu kropp i kirken. Å gå på gudstjeneste innebærer et møte med Gud og mennesker i et hellig fellesskap gjennom ordet og sakramentene.

Gudstjenestefellesskapet skal ha rom for alle mennesker. UKM 2015 ønsker en gudstjeneste hvor det er rom for ulike uttrykksformer, og hvor alle blir sett. Bare det at presten eller andre medarbeidere står og tar imot deg når du kommer, kan utgjøre en stor forskjell. UKM 2015 har økt fokus på rekruttering til kirkelig tjeneste. Gudstjenesten er et sted der unge mennesker kan bli kjent med kirken som arbeidsplass, samtidig som de blir kjent med kirken som sitt åndelige hjem.

3. Søndag: én dag – mange muligheter

Med gudstjenestereformen ble det satt i gang et viktig arbeid for å gjøre gudstjenesten relevant for flere mennesker. Gudstjenestereformen har tre kjerneverdier: stedegengjøring, involvering og fleksibilitet. UKM har uttalt seg en rekke ganger om gudstjenesten, også om disse tre verdiene. UKM 2015 vil gjenta oppfordringen til de lokale menighetene om å fortsette samtalen om hvordan disse kjerneverdiene kan prege gudstjenestearbeidet. Vi mener at dette er en viktig nøkkel for å øke gudstjenestedeltakelsen også blant ungdom, og vil særlig peke på noen momenter som vi mener det er viktig at det snakkes om i staver og menighetsråd i kirken.

Stedegengjøring

Mange steder finnes det et ubrukt potensial i samarbeidet med organisasjonene lokalt. Speiderorganisasjonene, misjonsorganisasjonene og barne- og ungdomsorganisasjonene har både mye kompetanse og mange medlemmer som i for liten grad er trukket inn i gudstjenestetenkningen lokalt.

UKM 2015 etterlyser større variasjon og mer kreativitet i arbeid med stedegengjøring i gudstjenestearbeidet.

Det finnes også et stort potensial for bedre markedsføring av kirkens tilbud lokalt. Å bruke sosiale medier og kreativ markedsføring blir viktig for å gjøre kirkens gudstjenestetilbud kjent.

Involvering

Ungdom opplever tilhørighet ved å delta i gudstjenestene. Deltakelsen kan være at man bidrar med oppgaver som tekstlesning, preken, nattverdutdeling eller annet. Terskelen for å gå på gudstjeneste kan oppleves som lavere hvis man skal delta med en oppgave. Likevel handler deltakelse like mye om å føle at man er mer enn en tilskuer. Bønnevandring, nattverd eller at sangene oppleves som mulige å synge kan bidra til involvering. Det handler også om at prekenens innhold oppleves relevant. Hvis unge mennesker får bruke kirkerommet til det de engasjerer seg for, blir kirken et sted de ønsker å være.

Fleksibilitet

Det finnes dessverre – og heldigvis – ingen fasit for hvordan den gode gudstjenesten ser ut. Derfor blir det viktig å fortsette samtalen om hvordan gudstjenesten skal være på hvert enkelt sted. Menighetens ulike stemmer må bli hørt i denne samtalen.

Søndagen er menighetens felles gudstjenestedag. Hovedgudstjenesten skal romme alle. For ungdom er ikke nødvendigvis klokken 11 søndag morgen et godt tidspunkt for gudstjeneste. Tidspunktet for gudstjenesten bør derfor kunne være mer fleksibelt lokalt.

Det bør også være rom for andre gudstjenester, for eksempel med fokus på ungdom. Dette som et supplement til hovedgudstjenesten som ungdom også deltar i. Gudstjenesten rommer både tradisjon og fornyelse. Den må ikke bli statisk. Vår drøm for gudstjenesten er at man kan si: "du skulle ha vært der!".

UKM 2015 oppfordrer:

Regjeringen:

- til ikke å fremme forslaget om søndagsåpne butikker i Stortinget

Ungdom:

- til å delta på menighetens hovedgudstjeneste
- til å ta roller og oppgaver i gudstjenesten
- til å komme med ønsker og tanker om gudstjenestens innhold og form

Ungdomsrådene:

- til å starte gudstjenestegrupper eller lignende, så ungdom har muligheten til å gå sammen med noen og ikke alene

Menighetene:

- til å sikre at ungdommers stemmer blir hørt i alle prosesser som har med gudstjenester å gjøre, lokalt og nasjonalt
- til å vurdere tidspunkt for menighetens hovedgudstjeneste
- til å involvere ungdom i gudstjenesten ved a) å gi dem oppgaver, b) å gi gudstjenesten et relevant innhold
- til å involvere menigheten i gudstjenesten slik at de opplever seg som deltakere og ikke tilskuere
- til å markedsføre gudstjenestene mye bedre
- til å synliggjøre samisk kirkeliv i alle deler av landet
- til å bruke tegnspråk og visualisering i gudstjenesten
- til å våge mer variasjon og kreativitet
- til å bygge fellesskap rundt gudstjenestene, eksempelvis ved turer, samtalegrupper, middag, trosopplæringstiltak
- til å samarbeide med lokale organisasjoner
- til å tenke økumenisk om egne ungdomsgudstjenester
- til å ta i bruk "Ti grunner til å gå på gudstjeneste" og annet tjenlig ressursmateriell til hjelp i samtalen om den gode gudstjenesten

Bispedømmerådene og biskopene:

- til å sikre at ungdommers stemmer blir hørt i alle prosesser som har med gudstjenester å gjøre, lokalt og nasjonalt
- til å samarbeide med barne- og ungdomsorganisasjonene i gudstjenestesatsingen
- til å legge til rette for fleksibilitet lokalt i forhold til gudstjenestens innhold, form og valg av tidspunkt

Kirkerådet:

- til å sikre at ungdommers stemmer blir hørt i alle prosesser som har med gudstjenester å gjøre, lokalt, regionalt og nasjonalt